

derester, og vedkommende Fanger antog, at de kom i Selskab. Men vil man da virkelig paastaae, at Fangeren har en Forbring, ikke blot paa Selskab, men paa Selskab af Medfanger? Jeg seer ikke rettere, end at man ved Forhandlingen af dette Spørgsmaal glemmer en væsentlig Ting, idet man forsægter sin Anskuelse, thi man troer bestandig, at disse Cellesfængsler ere vædselsfulde Celler, hvori den Enkelte affluttet fra Verden, hvor han Ingen seer og hvor Alt anvendes for at strække og for at gjøre Straffen haard og pijnlijk. Dette er jo en Tanke, der ogsaa til en Tid gjorde sig gjældende, da man begyndte at bygge disse Fængsler. Værelserne vare triste, Fangerne saae Ingen, den strengeste Tausshed var forefrevet, deres Mad blev rakt dem ind, uden at de saae den Gaand, der rakte dem den. Kort Alt blev anvendt, for at Fangeren kunde føle sig fuldkommen ene, overladt til sig selv, ubeløst fra Samqvem med hele Inderverdenen. Men det er ikke saadanne Fængsler, vi indføre her; Fangeren har Selskab, men han har ikke Medfangeselskab, det er hele Forskjellen. See, med hvilken Omhu de Instruxer ere affattede, der ere givne for Inspectionen i Fængslerne: Fangerne have Fængselsinspectoren, de have Opsynsmanden, de have de Personer, der skulle lære dem et Haandværk, de have Præster, der om Søndagen samle Fangerne om sig som en Menighed; kort, der gjøres Alt for at Fangerne kunne faae Selskab; men jeg gjentager det: ikke Medfangeselskab. Vil man virkelig staae frem og paastaae, at fordi Fangeren befinder sig vel i flet Selskab, maafee i det fletteste af Verden, skal han have Krav hos Staten paa, at den skal respectere dette Velbefindende som en Ret? Men, siger man, Selskabet have Fangerne dog kun undtagelsesviis; thi Opsynsmanden kan kun til visse Tider see til dem, de samles kun om Søndagen med Præsten, Inspectoren kan ikke altid være hos den enkelte Fange, Sagen — der ogsaa kan nævnes — heller ikke. Naar man taler saaledes, saa maa man imidlertid gaae et Skridt videre. Vi have, medens vi havde de gamle Fængsler med fælles Sovesale og Arbeidssale, med stor Bekostning og bryene af Nødvendigheden indrettet Matceller, og dengang flyttede man uden videre Fangerne fra de sæl-

les Sovesale til Matcellerne; men kunde nu vedkommende Fanger ikke sige: Det er en heel Forandring i min Straf; jeg laa før paa en fælles Sovesal, og det var mig overmaade hjært; thi naar jeg ikke kunde sove om Natten, var der steds en Medfange, jeg kunde tale til. Skal jeg nu kjebe mig i Enkeltselle, skal jeg puttes derind tidlig om Aftenen og ligge der til om Morgenen, uden at jeg har et Menneffe, med hvem jeg kan tale, naar jeg trænger til at give mine Følelser Røst? Ja, det er Conseqventsen, naar de skulle have Selskab, saa maae de lige saa godt have Selskab den silbige Aften, som om Dagen. Man glemmer ogsaa, at den hele Behandling i et Forbedringshuus med Enkeltseller maa og kan være langt humanere end i andre Fængslers fælles Arbeidsale. Hvor der vel er Selskab, men hvor Tausshed med den strengeste Tugt opretholdes, for at Fangerne ikke skulle tale med hinanden, anvendes hyppige disciplinaire Straffe, de have Selskab, men Ordet maae de ikke bruge. Derfor man altsaa ikke kan paavise, og jeg troer virkelig det vil være umuligt at paavise et eneste Ord i vor Lovgivning, som siger, at en Fange skal have Selskab af Medfanger, saa kan jeg ikke erkjende hele denne Modstand for rigtig, medmindre man vil gaae saa vidt at sige, at naar en Fange først er sat ind i et Forbedringshuus, saa kan han ikke engang flyttes; naar Fangerne befinde sig vel der, saa maae de ikke komme andetsteds hen. Jeg maa paa det Bestemteste benægte, at Lovgivningen nogenfinde har erkjendt, at Cellesystemet er en anden Straf end Arbejde i Fællesskab. Det er allerede af den ærede Rigsbogsmand for Kjøbenhavns Amts 3die Valgkreds (Riebe) klart udvillet, at Straf i Celler ikke fra Statens Side erkjendes for i og for sig at være en strengere Straf, man gaaer nelop ud fra, at den ikke er strengere. Afstræffelse er et vigtigt Moment i Straffen, men det er ingenlunde det eneste; Forbedringen staaer som en overmaade vigtig Deel, og i flere Henseender naturligtviis som den allervigtigste Deel af Straffen. Nu mener man, at det er muligt i en forholdsviis kortere Tid at virke godt paa Fangerne, naar de ere i Celler, og som Følge deraf bruger man den Slags Fængsler. Dette er for mig